

Kunst... Kjønsroller og makt er et hyppig tema i Crispin Gurholts verker. Her er en mektig, rik kvinnelig gallerist blitt skutt.

Med rike kvinner som blir skutt i hodet vil fotokunstner **Crispin Gurholt** (46) ta et oppgjør med den pengegriske kunstverdenen. Nå er nordmannen blitt verdenskjent for sine live-bilder.

I skuddet

- Dette er ikke skuespill, men stilisert virkelighet, sier Crispin Gurholt (46).

Den norske samtidskunstneren snakker om sin egen kunst. Han befinner seg i Torino i Italia, der han har utstilling på galleriet Velan.

- Jeg vil utfordre folks bildeforståelse, fortsetter han.

Live-foto kaller han kunsten sin, og i galleriet surrer en video kalt «Vernissage». Den viser en styrtrik, ung kunst-samler som ankommer en vernissasje i en rød Alfa Romeo. Gjestene i galleriet er sexy pyntet og tydelig til stede for å se og bli sett, og kanskje for å sjekke opp den rike samleren. Ei dame med notisblokk ser beundrende på kunstneren, mens andre ser sure eller blaserte ut. De poserer helt urørlig. De eneste livstegnene er øynene

som blinker og kanskje små tegn til pust. Det er ingen blikk-kontakt, intet liv. Bare kameraet beveger seg fra rom til rom og observerer. Distansen mellom aktørene forsterkes av en summende, kald, nesten truende durre-lyd.

- Ved å fortelle historiene mine og presentere mitt politiske engasjement i denne hypervirkelige formen, ønsker jeg å vise hvordan vi fortsatt forholder oss til fotografiet som en form for sannhetsvitne. Jeg vil problematisere forholdet mellom virkeligheten og det som befinner seg bakenfor det vi ser.

Han vokste opp på Majorstua i Oslo, Crispin Anders Leo Martin Coulthard Gurholt. Med en engelsk-katolsk mor ►

... og metakunst: Det samme bildet, kalt «Stand 120 Berlin», ble

vist på en virkelig kunstmesse, «Art Forum Berlin» i 2007, og gjort til et livefoto-kunstverk i seg selv.

«Det er berikende å se hva som skjer når jeg oversetter motivene mine mellom formene installasjon, video og foto.»

Crispin Gurholt

► som sang opera, en norsk far som konverterte til katolisismen og en søster som danset ballett. Den kristne oppveksten fikk ham til å føle seg annerledes, og Crispin brøt med troen som et opprør. Men han føler seg fremdeles påvirket av den katolske kulturen og den sterke interessen for kunst fra oppveksten.

Han utdannet seg til snekker, som en provokasjon mot vestkantoppveksten. Men etter å ha bygget sitt første hus som 21-åring ble han innhentet av kunsten via oppdrag som rekvisittsnekker i filmproduksjon, blant annet for Wam og Vennerød. Han gikk gradene og ble dekomaler, rekvisitor og fikk jobb som scenograf for filmen «Svarte Pantere» (1992) av Thomas Robsahm.

Film, teater, dans, maleri og performance var ikke nok. I 1992 begynte Crispin i lære hos Odd Nerdrum, for så å starte på Statens Kunstakademi i Oslo året etter. En tur innom filmstudier i New York førte blant annet til regi av musikkvideoer for rockebandet Turbonegro og deltakelse i filmfestivaler som L'Étrange i Paris, Five Cities Film Festival i Malmø og Mir i Aten.

Leonardo da Vinci er et forbilde for Gurholt, som i stedet for å satse på en lysende karriere som scenograf, ville søke etter noe som føltes mer kreativt og fritt. Det han fant, var live-foto. En kunstform han er mer eller mindre alene om å praktisere. I denne sjangeren, som han har utviklet de siste ti årene, og som han finansierte de første seks ved å gjøre snekkerarbeid på si, får han brukt sin mangfoldige bakgrunn med kunnskap om alt fra renessansen via håndverk til opera, og komplekse film- og teaterproduksjon med spesialeffekter.

I live-fotoene iscenesetter han modeller, ikke til handling og dialog, men til urørlig posering i et frosset øyeblikk. Dette blir kostbare, forseggjorte installasjoner, og som all performancekunst må disse live-foto-installasjonene oppleves her og nå. Da svært få har mulighet til å gjøre akkurat det, lager Gurholt også live-foto i video- og fotoform som kan leve videre utover de to forgjengelige timene selve installasjonen varer.

- Det er berikende å se hva som skjer når jeg oversetter motivene mine mellom formene installasjon, video og foto, sier Gurholt.

- Når jeg jobber med flere uttrykksformer, dukker det opp ting i arbeidene som ikke er umiddelbart synlige. Selv om alt er nøye konstruert og planlagt, ligger det alltid en prosent av ubevisste og skjulte handlinger i et kunstverk.

Det er viktig for ham å finne og å bli kjent med disse forskjellige lagene av bevissthet og tema i arbeidsprosessen, og dette kommer særlig fram nå som han har begynt å male motivene sine.

- I maleriet har jeg mindre kontroll over utfallet, mens i video og foto har jeg i hvert fall *tilsynelatende* kontroll, påpeker han.

Live-foto er inspirert av 1800-tallets «tableaux vivants». Den gangen ble oppstilte, frosne scener i imitasjon av kjente malerier brukt som underholdning. Det mest kjente eksempelet fra Norge er «Brudeferden i Hardanger» under en festforestilling i Christiania Theater i 1849. «Attityder» var også en sjanger der unge piker som

Lady Hamilton poserte i etterlikninger av klassiske skulpturer. På begynnelsen av 1900-tallet var urørlighet et påskudd for å vise nakenhet på kabaretscenene i Paris.

I galleriet, foran «Vernissage», står Agnese (28). Hun er en italiensk collagekunstner, og har funnet veien for å se Gurholts kunst.

- De statiske holdningene som hersker i kunstmiljøene fører til stor kamp om å få være «innenfor», sier hun.

Gurholts verk reflekterer over og kritiserer den typiske vernissasjen og det spillet som foregår i kunstverdenen mellom galleriet, kunstsamleren og kunstneren. Det kan også være et metablikk på kunstnerrollen.

- Jeg lurer veldig på hva som foregår inne i hodene deres da det overhodet ikke skjer noen ting utenpå kroppene eller i ansiktene, betror danske Søren (36) som studerer doktorgrad i filosofi i Torino.

- De tydelig stiliserte og komplekse komposisjonene er en kontrast til våre dagers kjappe snapshots som vi daglig bombarderes med, understreker utstillingens kurator Lorenzo Taiuti.

Han sammenlikner live-fotoenes hypervirkelighet med det drømmeaktige som skildres i filmen «The Matrix».

Crispin Gurholts live-fotoer har vekket både nasjonal og internasjonal interesse. Han har hatt utstillinger i Venezia, Roma, Madrid og Paris. På Henie Onstad Kunstsenter, Vigeland-museet og Nordnorsk kunstmuseum, for å nevne noen. Nylig ble han nominert til å søke første runde i prestisjetunge Carnegie Art Awards, og den andre kunstboka hans er utgitt på det italienske forlaget «Skira». Gurholt er i dag fast tilknyttet Galleri K i Oslo, men har nettopp bodd og jobbet et halvt år i Paris, etter å ha fått «Den franske prisen» på Høstutstillingen i 2009. Den besto av et seksmåneders opphold på Cité Internationale des Arts i Paris, finansiert av den franske staten.

- **Det er utrolig gøy** å stille ut i Italia, der jeg elsker å feriere, drikke vin og spise god mat, sier Gurholt entusiastisk.

Det italienske publikumet setter pris på den norske kunstnerens åpenhet for debatt. Gurholt, på sin side ytrer glede over italiernes engasjement og utadventhet.

- Italienerne tør å spørre om alt mulig, konstaterer han. Gurholt tror at kunsten hans provoserer mer i det paverstyrte Italia enn hjemme i sosialdemokratiet Norge. Kunstnerens situasjon i Italia er for tiden dårlig, og pengestøtten kuttes stadig.

- Italienerne har ofte et ønske om å være kritiske, synliggjøre mellommenneskelige hierarkier og segmenterte holdninger, samtidig som de vil beholde tradisjoner. De tror fremdeles på symboler og bilder. De er oppvokst med det sadomasochistiske katolsk-empiriske far-sønner-systemet, der man respekterer autoriteter uansett hvordan de oppfører seg fordi sjefen er sjefen, paven er paven og statsministeren er statsministeren. Vi er syndere som får tilgivelse. Det er dette som gjør at utviklingen går sakte i Italia, mener Gurholt.

Kurator Lorenzo Taiuti, som underviser i samtidskunst og massemedia på universitetet i Roma, er en venstre- ►

«Vernissage»: Da kunstverket ble presentert live på Galleri K i Oslo,

«Venezia»: I dette livefotoet fra 2007 er kontrasten mellom fysisk nær kvinnelig venetianeren og de ulovlige innvandrerne som selger falsk

som er Gurholts hjemmebane, sto de virkelige gjestene bokstavelig talt utenfor galleriet og kikket inn på kunstverkets simulerte gjester.

het og psykisk distanse mellom den rike og de fattige er merkeprodukter åpenbar.

Crispin Gurholt

- Foto-, installasjons- og videokunstner født 1965 i Oslo.
- Mest kjent for sine Live Photos - levende tablåer.
- Debuterte på Høstutstillingen i 1993.
- Har utstilling på Mallorca fra midten av juli.
- Har separatutstilling på Hå gamle prestegard i desember
- Har separatutstilling på Lillehammer kunstmuseum våren 2012

Back to basics: Det er lenge siden Crispin Gurholt gikk i lære hos Odd Nerdrum, så det er utfordrende å begynne å male igjen. Gurholt bor og arbeider for tiden på Cité Internationale des Arts i Paris, og stiller samtidig ut i Torino.

► radikaler som lenge har hatt et sterkt ønske om å jobbe med Gurholts kunst som han finner til dels antikapitalistisk i sin form.

- **En forgjengelig installasjon** kan ikke selges. Det er forfriskende i et system hvor britiske Damien Hirst kan selge samtidskunsten sin for det mangedobbelte av verker fra renessansen, hevder han.

Også innholdet i Gurholts fotografi «Torpedo» er knyttet til stedet installasjonen opprinnelig ble gjort. En kunstbokhandel med det offensive navnet Torpedo, som tidligere lå i det okkuperte huset Hausmania i Oslo, fikk Gurholt til å leke med tanken om at det virkelig kom en torpedo inn og skjøt en kunde der.

- Dette uttrykket er mer som en terroristfilm enn en krim, mener Taiuti.

- Hva er det å rane, eller hva er det som er truende for hvem, i en kunstbokhandel?

I fotografiet «Høvikodden» er en kvinnelig gallerist iført dyre merkeklær blitt skutt av en mannlig raner - eller kanskje en kunstner?

- Presentasjonen er kald. Det er grusomhet og rå vold skildret uten innlevelse. Tolkningen er åpen, mystisk, som i en kriminalfilm, sier Taiuti.

- **Et foto av en kule i hodet** på en mektig gallerist armert med merkeklær, viser at Gurholt tør å ta opp temaet om kapitalismen i kunsten, bemerker den unge vernissasjegyesten Agnese.

Selv har Crispin Gurholt brukt de siste månedene på noe han lenge har hatt lyst til, å føre motivene sine tilbake til maleri for å se hva som oppstår i oversettelsen fra de tre andre live-foto-formene hans.

- Uansett om maleriene blir til noe jeg seinere kommer til å stille ut eller ikke, er det lærerikt, fastslår han. ●

magasinet@dagbladet.no

«Torpedo»: Dette actionpregete livefotoet ga Gurholt anledning til å bruke kunnskapene om spesialeffekter som han har fra sin filmbakgrunn.

«Dette uttrykket er mer som en terroristfilm enn en krim.» **Lorenzo Taiuti, kurator**

Klassiker i ny drakt!

Ferdig til bruk!

Til salater,
smørbrød,
omeletter,
pasta, pizza...

← Sunt alternativ

Gjør god mat enkel å lage